

ПРИРУЧНИК О ПОЛАГАЊУ ИСПИТА ЗА УПРАВЉАЊЕ ЧАМЦЕМ

1. ОПШТИ ПОЈМОВИ УНУТРАШЊЕ ПЛОВИДБЕ

Унутрашње воде Републике Српске су ријеке, канали, језера и остали водени простори на чијим се, одређеним пловним путевима, обавља пловидба у складу са Законом о унутрашњој пловидби Републике Српске.

Водни пут је дио унутрашњих вода на коме се обавља пловидба, категорисан и отворен за пловидбу.

Пловни пут је дио водног пута прописане дубине, ширине и других техничких карактеристика, који је уређен, обиљежен и безбједан за пловидбу.

Међународни пловни пут је водни пут на коме се примјењује међународни режим пловидбе и на коме је дозвољена пловидба пловилима свих застава. Међународни режим пловидбе је успостављен на ријеци Сави од ркм (ријечни километар) 0 - 594, на ријеци Уни од ркм 0 – 15, на ријеци Врбас од ркм 0 – 3, на ријеци Босни од ркм 0 – 5 и на ријеци Дрини од ркм 0 – 15. Међудржавни водни пут је водни пут на којем се примјењује међудржавни режим пловидбе и на којем је дозвољена пловидба пловилима под заставом граничних држава на том водном путу.

Пловидба на унутрашњим водама може се обављати бродовима, чамцима, јахтама, скелама и техничким пловним објектима унутрашње пловидбе на начин и под условом прописаним законом којим се уређује област унутрашње пловидбе.

Пловило означава сваки пловни објекат, укључујући брод, технички пловни објекат, јахту, чамац, плутајући објекат, пловило које обавља риболов и друге објекте који су оспособљени за пловидбу и који учествују у пловидби.

Чамац је пловило регистровано за пловидбу на унутрашњим водама, дужине трупа до 20 метара и истиснине до 100 тона, које превози највише 12 лица, осим тегљача, потискивача и пловила које служи за покретање бочног састава.

Страни чамац је пловило које има страну државну припадност и које се сматра чамцем према прописима државе у којој је уписан.

Јахта унутрашње пловидбе је пловило регистровано за пловидбу на унутрашњим водама, које служи за рекреацију, спорт и разоноду и које може да се користи за личне потребе или за привредну дјелатност.

Брод унутрашње пловидбе је пловило регистровано за пловидбу на унутрашњим водама, дужине трупа од 20 метара и више, истиснине од 100 тона и више, и које је оспособљено за превоз више од 12 лица, као и тегљач и потискивач без обзира на дужину, ширину или истиснину. Брод са сопственим погоном је пловило који има сопствени машински уређај за погон, а брод без сопственог погона је пловило које нема сопствени машински уређај за погон, као и пловило чији се машински уређај користи за премјештање у луци или мјестима укрцавања или искрцавања.

Технички пловни објекат је објекат опремљен механичким уређајем за обављање техничких радова на унутрашњим водама, са сопственим погонским машинским уређајем или без њега (повећа направа, багер, елеватор, дизалица, пловна радионица, платформа и сличне пловеће направе и пловећа постројења).

Сплав је најједноставнији тип пловила, састављен од међусобно повезаних трупаца или дасака који формирају плутајућу платформу. На унутрашњим водама Републике Српске је забрањено сплаварење, изузев на одређеним дијеловима унутрашњих вода, пловидба сплавова помоћу водене струје, у облику организоване туристичке дјелатности може да се обавља уз одобрење Капетаније.

Потисница је пловило које нема сопствени погон и кормиларски уређај.

Тегљач, односно потискивач је пловило намијењено за тегљење, односно потискивање других пловила.

Тегљеница је пловило без сопственог погона које има кормиларски уређај.

Састав означава тегљени, потискивани или бочни састав.

Тегљени састав означава сваки састав састављен од једног или више пловила које тегли једно или више моторних пловила, при чему моторна пловила чине дио састава и називају се тегљачима.

Потискивани састав означава чврсто повезани састав пловила од којих је најмање једно пловило постављено испред моторног пловила које покреће састав, а које се назива потискивач.

Бочни састав означава групу пловила везаних боком уз бок од којих се ниједно не налази испред моторног пловила које покреће састав.

Технички пловни објекат је објекат опремљен механичким уређајем за обављање техничких радова на унутрашњим водама, са сопственим погонским машинским уређајем или без њега (пловећа направа, багер, елеватор, дизалица, пловна радионица, платформа и сличне пловеће направе и пловећа постројења).

Скела је пловило намијењено за превоз лица, робе и животиња са једне на другу обалу унутрашњих вода.

Плутајући објекти су пловила без сопственог погона која су намијењена за плутање на унутрашњим водама, стално су привезана или положена на дно унутрашњих вода (пристани, понтони, понтонски мостови, плутајући хангари, плутајуће платформе, плутајуће радионице, плутајућа складишта, угоститељски објекти, стамбене лађе, сплавови – кућице за одмор и рекреацију, ријечна и језерска купатила, воденице, рибарске тикваре и слични плутајући објекти, односно плутајућа постројења).

Надвође или слободан бок је вертикална удаљеност од водне линије највећег дозвољеног газа до горње ивице палубе.

Газ чамца представља растојање од најнижег руба кобилице до водне линије. Сваки чамац има газ празног чамца (колико празан чамац урони у воду) и највећи газ (колико чамац урони у воду под пуним оптерећењем).

Димензије чамца су: дужина (мјерено прего свега, од спољне ивице прамца до спољне ивице крме), ширина (растојање између једног и другог бока, на мјесту гдје је чамац најшири) и висина (растојање између доње тачке кобилице и горње ивице палубе).

Лука, односно пристаниште је водни и са водом непосредно повезани копнени простор који је намијењен за пристајање, сидрење и заштиту пловних објеката, као и укрцавање и искрцавање путника и робе.

Марина је пристаниште за посебне намјене на унутрашњим водама намијењено за прихват, чување и опрему пловила, која служе за рекреацију, спорт и разоноду.

Пристан је мјесто уз обалу водног пута изван луке, односно пристаништа, одређено за повремено пристајање пловила ради укрцавања, односно искрцавања путника и утовара, односно истовара робе.

2. ПРОПИСИ О ЧАМЦИМА

Чамци унутрашње пловидбе могу бити:

- 1) за привредне сврхе (јавни превоз путника и ствари, привредни риболов и обављање регистроване привредне дјелатности),
- 2) за непривредне сврхе (за разоноду, спорт, рекреацију и слично),
- 3) за јавне потребе (чамци намијењени за обављање дјелатности од општег интереса који служе искључиво у непривредне сврхе, као што су чамци Капетаније, инспекције, органа унутрашњих послова, чамци које користе ватрогасне јединице, цивилна заштита и органи који обављају царински и гранични надзор).

Чамци могу пловити у одређеним границама пловидбе и за одређену намјену ако је:

- 1) утврђена њихова способност за пловидбу, која се односи на конструкцију чамца, његова пловна својства, погонске и друге уређаје и опрему,
- 2) ако су уписани у уписник чамаца,
- 3) ако чамцем управља лице које је стручно оспособљено за управљање чамцем.

Чамци који нису уписани у уписник чамаца не могу боравити у унутрашњим водама Републике Српске.

Чамци који плове пловним путевима дужни су истаћи заставу државе припадности на крми чамца.

Чамцем може управљати пунољетно лице, које је оспособљено за управљање чамцем и има исправе утврђене прописима из области пловидбе.

Заповједник страног чамца који упловљава у унутрашње воде Републике Српске водним путем, свој долазак је дужан најавити надлежној капетанији у складу са Законом о унутрашњој пловидби и другим органима, у складу са Законом који уређује област граничне контроле.

За страни чамац који је у БиХ односно Републику Српску донесен копненим путем, прије спуштања у унутрашње воде Републике Српске потребно је од надлежне капетаније затражити одобрење.

2.1. Утврђивање способности чамца за пловидбу

Способност чамца за пловидбу утврђује се прегледом. Преглед чамца може бити основни, редовни и ванредни.

Основни преглед је преглед чамца којим се провјерава конструкција трупа чамца, пловна својства, погонски и други уређаји и опрема чамца, а који се обавља:

- 1) прије уписа чамца у уписник чамаца,
- 2) прије промјене намјене или подручја пловидбе чамца,
- 3) после сваке обнове чамца којом су промијењена његова пловна својства.

Редовним прегледом се провјерава опште стање чамца, стање конструкције трупа, евентуалне измјене пловних својстава, погонски и други уређаји и опремљеност чамца, а преглед се обавља у сљедећим роковима:

- 1) сваке пете године за чамце намијењене за непривредне сврхе (за разоноду, спорт, рекреацију и слично),
- 2) сваке године за чамце намијењене за привредне сврхе, којим се врши превоз путника,
- 3) сваке двије године за чамце намијењене за привредне сврхе (превоз ствари и риболов) и јавне потребе.

Ванредним прегледом чамца, као код основног прегледа и редовног прегледа, провјерава се цјелокупно стање чамца, а нарочито цјелокупно стање конструкције трупа чамца, његова пловна својства, стање поривних и других уређаја, као и стање опреме чамца, а обавља се након претрпљене незгоде чамца, завршетка радова на поправци или обнови дијелова чамца, или у случају оправдане сумње да чамац не испуњава прописане услове који се односе на способност за пловидбу.

Ако се поправком или преправком чамца мијења тонажа, чамац се обавезно поново баждари.

Утврђивање способности чамца за пловидбу и баждарење чамца обавља правно лице овлашћено од стране Министарства саобраћаја и веза.

Стране исправе о способности чамаца за пловидбу, исправе о баждарењу и исправе о стручној оспособљености лица за управљање чамцем признају се по основу узајамности.

2.2. Упис чамца у Уписник

Чамци се уписују у уписник чамаца које воде јединице локалне самоуправе на чијем подручју власник чамца има пребивалиште, односно сједиште. У уписник чамаца се уписује чамац који је у својини физичког или правног лица са пребивалиштем, односно сједиштем у Републици Српској.

У уписник чамаца не уписују се чамци који су уписани у друге домаће или стране уписнике.

Јединица локалне самоуправе доноси рјешење о упису чамца у уписник чамаца и издаје пловидбену дозволу која се продужава сваке године у року од 30 дана од дана истека регистрације чамца, а у оквиру трајања важности исправе о извршеном прегледу. Власник чамца је дужан да пријави сваку промјену података, која се обавезно уноси у уписник чамаца у року од 30 дана од дана настанка промјене.

Након уписа чамца у уписник чамаца и добијања пловидбене дозволе, а прије пуштања чамца у пловидбу, власник је дужан да испише, односно постави ознаку коју је одредила Јединица локалне самоуправе, на лијевој и десној страни предњег дијела чамца. Ознака се исписује великим ћиричним или латиничним штампаним словима и бројевима, масном бојом, која се разликује од боје којом је обојен чамац. Величина слова и бројева ознаке обавезно је у сразмјери са величином чамца, тако да се може читати са веће удаљености, а величина слова и бројева ознаке не може бити мања од 10 cm и са размаком мањим од 1 cm.

Одредбе Закона о унутрашњој пловидби Републике Српске које се односе на упис чамаца у Уписнике и оспособљеност лица за управљање чамцем не примјењују се на:

1) чамце који су припадак брода, спортске чамце без сопственог погона намијењене за такмичење (веслачке чамце, кајаке, кануе, једрилице и сличне пловне објекте) и чамце без сопственог погона који су дужине до три метра, ако се њима не обавља привредна дјелатност.

3. ПРАВИЛА ПЛОВИДБЕ

Израз „узводна пловидба“ означава смјер пловидбе од ушћа према извору ријеке, а израз „низводна пловидба“ означава смјер пловидбе од извора према ушћу ријеке.

На каналима смјер означава надлежна капетанија.

Није дозвољена пловидба помоћу водене струје. Струја ријечног тока успорава узводну пловидбу и убрзава низводну пловидбу. Приликом окретања на ријеци треба обратити пажњу на дејство водене струје.

Чамци са сопственим погоном морају да се уклоне са пута чамцима који плове без сопственог погона, односно чамцима на једра, док чамци који плове без сопственог погона морају се уклонити са пута чамцима на једра. Чамци који су дужни да се уклоне са пута морају да скрену у своју десну страну у односу на смјер кретања.

Ако се два чамца која се крећу помоћу једара приближавају један другом, тада се један од тих пловила мора уклонити са пута тако да, ако чамци добијају вјетар са различитих страна, чамац који добија вјетар са лијеве стране уклони се са пута чамцу који добија вјетар са десне стране, ако добијају вјетар са исте стране, тада се чамац који се налази у привјетрини (страна која се налази насупрот главном једру) уклања са пута чамцу који се налази у завјетрини.

Глисери не смију да плове у близини купалишта и плажа, а ако је дозвољено пристајање уз плажу, то учинити са искљученим мотором, ако је потребно уз помоћ весла.

Пловни објекти који прелазе ријеку морају да уступе слободан пролаз пловилима у уздужној пловидби.

Сусретање и престизање пловних објеката може да се обавља само ако ширина пловног пута омогућава пролазак два пловна објекта. Сусретање се врши преко лијевог бока, тј. оба пловна објекта иду у своју десну страну.

Престизање се може обавити и са лијеве и са десне стране, ако то могућности дозвољавају, а сустигнути пловни објекат дужан је да смањи брзину кретања, ако је то потребно како би се престизање обавило без опасности.

Забрањено је сусретање и престизање у отвору моста, изузев у случајевима када је пловни пут у отвору моста довољно широк. Предност проласка у отвору моста имају пловила која плове низводно у односу на пловила која плове узводно.

Крма или кормило служи за управљање чамцем, односно за одређивање смјера пловидбе, постављена на задњем дијелу пловила и једним дијелом је уроњена у воду.

Чамци са ванбродским мотором немају крму или кормило, него се чамцем управља помоћу мотора, помјерањем ручице мотора лијево или десно постиже се жељени правац кретања. Заокрет чамца мотором врши се смањеном брзином и помијерањем ручице у десну страну при чему чамац иде улијево и обрнуто.

Код пловидбе у условима смањене видљивости потребно је давати звучне сигнале, смањити брзину, утврдити свој положај и што прије прићи обали.

Пристајање односно упловљавање на мјеста за вез треба обавити смањеном брзином и под малим углом прамцем лагано прићи мјесту за прамчани вез, а крмом завести колико је потребно да чамац не удари у обалу и да се заустави. На ријеци прамац чамца треба да буде окренут узводно како би лакше могао пристати.

Забрањено је привезивање чамца на мјестима одређеним за пристајање бродова и на мјестима која су одређена за укрцавање и искрцавање путника и терета.

Сидрење чамца се може вршити на мјестима на којима нема ознаке за забрану сидрења, водећи рачуна да се тиме не угрожава безбједност пловидбе.

4. ЗВУЧНИ СИГНАЛИ

Пловила на моторни погон, осим чамаца без радарске опреме, морају давати звучне сигнале помоћу механички покретаних уређаја за давање звучних сигнала, који су постављени довољно високо да се звук може слободно ширити напријед, а ако је то могуће и назад.

На пловилима која немају моторни погон и која немају уређај за давање звучних сигнала, звучни сигнали се дају помоћу трубе или рога.

Звучни сигнали треба да се састоје од емитовања једног или неколико наизмјеничних звукова, који имају следеће карактеристике: кратак звук траје око 1 секунду, а дуги звук траје око 4 секунде. Интервал између два узастопна звука треба да износи око једну секунду, осим када се ради о низу врло кратких звукова, који

треба да се састоји од најмање шест звукова, од којих сваки траје по $\frac{1}{4}$ секунде са интервалом од $\frac{1}{4}$ секунде између сваког од њих.

Општи сигнали:

- Један дуги звук – „Пажња“
- Један кратак звук – „Возим десно“
- Два кратка звука – „Возим лијево“
- Три кратка звука – „Возим крмом“
- Четири кратка звука – „Неспособан сам за маневрисање“
- Понављање једног кратког и једног дугог звука – „Не прилази“
- Низ врло кратких звукова – „Блиска опасност од судара“
- Понављање дугих звукова (ударци звоном) – „Знак за опасност“
- Један дуги звук и један кратки звук – „Окрећем преко десног бока“
- Један дуги звук и два кратка звука – „Окрећем преко лијевог бока“
- Три дуга звука и један кратак звук – „Скренућу десно“
- Три дуга звука и два кратка звука – „Скренућу лијево“
- Три дуга звука – „Пресјећи ћу пловни пут“

5. ОПТИЧКИ ЗНАЦИ НА ПЛОВИЛИМА

За вријеме пловидбе пловни објекти се обиљежавају одређеним оптичким знацима.

Јарболно свјетло је снажно бијело свјетло које непрекидно свијетли по цијелој површини лука хоризонта, постављено на прамчаном дијелу у уздужној оси пловила.

Бочна свјетла су, зелено свјетло на десној страни и црвено свјетло на лијевој страни пловила које непрекидно свијетли по цијелој површини лука хоризонта, постављена на спољној страни најширег дијела брода.

Крмено свјетло је обично или јасно бијело свјетло које непрекидно свијетли на цијелој површини лука хоризонта, смјештено на задњем дијелу пловила и постављено у уздужној оси пловила.

Појединачна моторна пловила (бродови) за вријеме пловидбе ноћу морају истаћи јарболно свјетло, постављено на прамчаном дијелу у уздужној оси пловила, бочна свјетла, постављена на спољној страни најширег дијела брода и крмено свјетло, смјештено на задњем дијелу пловила и постављено у уздужној оси пловила.

Тегљени састави за вријеме пловидбе ноћу, морају бити обиљежени на следећи начин: два јарболна свјетла постављена на прамчаном дијелу и на уздужној оси пловила једно изнад другог на размаку од око 1 m, бочна свјетла постављена на спољној страни најширег дијела брода, крмено свјетло које је жуто умјесто бијелог и постављено у уздужној оси пловила.

Тегљени састави за вријеме пловидбе дању, морају бити обиљежени на следећи начин: жути цилиндар уоквирен са двије траке црне и бијеле боје са горње и доње стране, тако да се бијеле траке налазе на спољним ивицама цилиндара. Цилиндар мора бити постављен вертикално на предњем дијелу тегљача и на довољној висини да може да се види са свих страна.

Када се тегљени састав тегли са неколико моторних пловила, или када се испред моторног пловила, потискиваног састава или бочног састава налази више моторних пловила као испомоћ, која плове бок уз бок, било да су повезана или не, тада свако од тих пловила има: ноћу, на прамчаном дијелу и у уздужној оси пловила, умјесто јарболних свјетала постављених на прамчаном дијелу и на уздужној оси пловила једно изнад другог на размаку од око 1 m, три јарболна свјетла постављена на око 1 m једно изнад другог, а дању жути цилиндар уоквирен са двије траке црне и бијеле боје са горње и доње стране, тако да се бијеле траке налазе на спољним ивицама цилиндара.

Потискивани састави за вријеме пловидбе ноћу, морају бити обиљежени на следећи начин: три јарболна свјетла на прамцу водећег пловила или на пловилу које је на уздужној оси састава и начелу састава. Свјетла требају да буду распоређена у облику једнакостраничног троугла са хоризонталном основи у равни која је окомита на уздужну осу састава, односно јарболно свјетло на прамцу сваког пловила чија пуна ширина је видљива сприједа. Јарболи који носе ова свјетла морају бити постављени у уздужној оси пловила на којем се налазе бочна свјетла постављена на спољној страни најширег дијела састава и три крмена свјетла на потискивачу постављена у линији окомитој на уздужну осу потискивача, односно крмено свјетло на сваком пловилу чија је пуна ширина видљива са крмене стране састава.

Бочни састави за вријеме пловидбе ноћу, морају бити обиљежени на следећи начин: јарболно свјетло, на сваком пловилу, постављено на прамчаном дијелу у уздужној оси пловила, међутим свако пвило без сопственог погона може умјесто јарболног свјетла да има бијело свјетло видљиво са свих страна, бочна свјетла постављена на спољној страни састава и крмено свјетло на сваком пловилу.

Пловила која превозе опасне материје поред горе наведених ознака, морају бити обиљежена и следећим ознакама:

- пловила која превозе запаљиве материје у складу са АДН-ом (европски споразум о међународном превозу опасних материја унутрашњим пловним путевима) ноћу морају имати плаво свјетло, а дању плави конус окренут врхом према доле, постављени на погодном мјесту и довољно високо да се виде са свих страна. Плави конус може да буде замијењен са једним плавим конусом на прамцу и једним плавим конусом на крми.

- пловила која превозе опасне материје које представљају опасност по здравље у складу са АДН-ом, ноћу морају имати два плава свјетла, односно дању два плава конуса окренута врховима према доле, постављена на погодном мјесту, око 1 m једна изнад друге и довољно високо да се виде са свих страна. Два плава конуса могу бити замијењена са два плава конуса на прамцу и два плава конуса на крми.

- пловила која превозе експлозивне материје, у складу са АДН-ом, ноћу морају имати три плава свјетла, а дању три плава конуса окренута врховима према доле, постављене на погодном мјесту, око 1 m једна изнад друге и довољно високо да се виде са свих страна.

Скеле које не плове слободно за вријеме пловидбе ноћу, морају бити обиљежене на следећи начин: једно јасно бијело свјетло видљиво са свих страна, једно јасно зелено свјетло видљиво са свих страна, постављено на око 1 m изнад бијелог свјетла, дању зелени балон. Чеони чамац или пловак скеле са уздужним ужетом мора ноћу да има јасно бијело свјетло видљиво са свих страна.

Скеле које плове слободно за вријеме пловидбе ноћу, морају бити обиљежене на следећи начин: једно јасно бијело свјетло, видљиво са свих страна, једно јасно зелено свјетло, видљиво са свих страна, постављено на око 1 m изнад бијелог свјетла, бочна свјетла постављена на спољној страни најширег дијела скеле и крмено свјетло на задњем дијелу скеле.

Плутајући објекти ноћу морају да имају довољан број јасних бијелих свјетала, видљивих са свих страна, ради означавања својих контура.

Чамци на моторни погон који плове самостално, ноћу морају бити обиљежени на следећи начин: јарболно свјетло, постављено у уздужној оси чамца најмање 1 m изнад бочних свјетала, с тим што ово свјетло не мора да буде снажно него да буде јасно, бочна свјетла која могу да буду обична умјесто јасна и морају да се поставе на спољној страни најширег дијела чамца, крмено свјетло на задњем дијелу чамца, постављено у уздужној оси пловила. Наведено свјетло не мора да се постави, али тада јарболно свјетло постављено у уздужној оси чамца најмање 1 m изнад бочних свјетала, мора да се замијени јасним бијелим свјетлом видљивим са свих страна.

Чамци који се крећу помоћу једара ноћу морају бити обиљежени на следећи начин: бочна свјетла и крмено свјетло, при чему су бочна свјетла постављена једно до другог или у исту свјетилуку у уздужну осу чамца на прамцу или близу њега, а крмено свјетло постављено на задњем дијелу чамца или бочна свјетла и једно крмено свјетло у истој свјетилуци постављеној на погодном мјесту на врх или горњи дио јарбола или код чамаца краћих од 7 m обично бијело свјетло видљиво са свих страна.

Чамци без моторног погона и без једара који се крећу самостално морају ноћу да показују обично бијело свјетло видљиво са свих страна.

За вријеме стајања пловни објекти се обиљежавају одређеним оптичким знацима.

Сва пловила за вријеме стајања морају бити обиљежана на следећи начин: ноћу једно обично бијело свјетло видљиво са свих страна, постављено на висини од најмање 3 m. Ово свјетло може да се замијени са једним обичним бијелим свјетлом на прамцу и истим свјетлом на крми, која су постављена на истој висини и на страни пловила према пловном путу и која су видљива са свих страна, дању црни балон на погодном мјесту на прамчаном дијелу пловила довољно високо да се види са свих страна (односи се на пловила која стоје одвојена од обале).

Састави који стоје одвојени од обале морају бити обиљежени на следећи начин: ноћу, на сваком пловилу у саставу обично бијело свјетло видљиво са свих страна, постављено на погодном мјесту и на висини од најмање 4 m. Укупан број свјетала која означавају пловила у саставу, не рачунајући пловило које покреће састав, не треба да буде већи од четири узимајући у обзир да су контуре јасно означене, дању црни балон на чеоном пловилу састава или на крајњем спољном пловилу на челу састава и на потискивачу уколико се то захтијева.

Чамци умјесто свјетала горе описаних могу да имају ноћу обично бијело свјетло на неком погодном мјесту и на таквој висини да буде видљиво са свих страна.

Пловила, односно плутајући објекти чија сидра могу да представљају опасност за пловидбу, морају да их означе, ноћу пловком са радар рефлектором на коме се налази обично бијело свјетло видљиво са свих страна, а дању жутим пловком са радар рефлектором.

Технички пловни објекти чија ужад или сидрени ланци могу да представљају опасност за пловидбу, морају да се означе, ноћу пловком са радар рефлектором на коме се налази обично бијело свјетло видљиво са свих страна, а дању жутим пловком са радар рефлектором.

6. ЗНАЦИ ЗА РЕГУЛИСАЊЕ ПЛОВИДБЕ

Пловни пут ријеке обиљежава се ознакама за дневну и ноћну пловидбу и означава његов положај. Десна и лијева страна пловног пута, односно десна и лијева страна обале означава страну у односу на низводни смјер пловидбе.

Лијева ивица пловног пута, и обала означава се зеленим пловним, односно зеленим обалним ознакама, а десна ивица пловног пута и обала, црвеним пловним, односно црвеним обалним ознакама. Знаци за регулисање пловидбе, сврстани су на следећи начин:

- А – знаци забране,
- Б – знаци обавезе,
- Ц – знаци ограничења,
- Д – знаци препоруке,
- Е – знаци обавјештења,
- допунски знаци,
- знаци за обиљежавање пловног пута.

A-ЗНАЦИ ЗАБРАНЕ

A.1a

A.1 Zabrana prolaska (opšti znak)

A.1b ILI

A.1c ILI

A.1d

A.1e ILI

A.1f ILI

A.1.1 Deonice zatvorena za upotrebu, osim za mala ne-motorizovana plovila

A.2 Zabrana svih vrsta prestizanja

A.3 Zabrana međusobnog prestizanja sastava

A.4 Zabrana susretanja i prestizanja

A.4.1 Zabrana međusobnog susretanja i prestizanja sastava

A.5 Zabrana stajanja (sidrenja ili vezivanja uz obalu)

A.5.1 Zabrana stajanja na širini označenoj u metrima (mereno od znaka)

A.6 Zabrana sidrenja i vučenja sidara, užadi ili lanaca

A.7 Zabrana vezivanja uz obalu

A.8 Zabranjeno okretanja

A.9a

A.9 Zabranjeno pravljenje talasa ili povlačenja vode

A.9b

A.10

Zabrana prolaza izvan
označenog prostora
(u otvorima mostova ili brana)

A.11a

A.11b

ILI

A.11c

ILI

(crveno svetlo ugašeno)

A.11

Zabrana prolaska, ali izvršiti
pripreme za nastavak plovidbe

A.12

Zabrana plovidbe
za plovila sa sopstvenim
pogonom

A.13

Zabrana plovidbe za sva
sportska plovila i
plovila za razonodu

A.14

Zabrana skijanja na vodi

A.15

Zabrana plovidbe za jedrilice

A.16

Zabrana plovidbe za sva plovila
koja nemaju ni sopstveni pogon
ni jedra

A.17

Zabrana jedrenja na dasci

A.18

Kraj zone brze plovidbe malih
sportskih plovila i plovila
za razonodu

A.19

Zabrana porinuća
ili izvlačenja plovila

A.20

Zabrana vožnje skutera

B-3NAČI OBAVEZE

B.1

Oblastna plovidba
u smeru označenom
strelicom

B.2a

B.2b

B.2

a) Oblastna skretanja na
stranu plovnog
puta sa leve strane
plovila (B.2a)

b) Oblastna skretanja na
stranu plovnog puta sa
desne strane plovila
(B.2b)

B.3a

B.3b

B.3

a) Oblastna plovidbe
stranom plovnog puta
koja se nalazi sa leve
strane plovila (B.3a)

b) Oblastna plovidbe
stranom plovnog puta
koja se nalazi sa desne
strane plovila (B.3b)

B.4a

B.4b

B.4

a) Oblastan prelazak
na levu stranu (B.4a)

b) Oblastan prelazak
na desnu stranu (B.4b)

B.5

Oblastno zaustavljanje
u uslovima koji su predviđeni
ovim Pravilima

B.6

Oblastna da se ne sme
preći naznačena brzina
(u km/h)

B.7

Oblastna davanja
zvučnog signala

B.8

Oblastna obraćanja
posebne pažnje

B.9a

B.9b

B.9

Oblastna da se ne sme
uploviti u glavni plovni put ili
preći preko njega ako će taj
manevar prinuditi plovila koja
plove na tom plovnom putu da
promene svoj pravac ili brzinu

B.10

Oblastna plovila koja se kreću
glavnim plovim putem da u
slučaju potrebe promene svoj
pravac ili brzinu da bi omogućili
prolaz plovilima koja izlaze iz
pristaništa ili pritoka

B.11a

B.11b

B.11

a) Oblastna da se stupi u radio
telefonsku vezu (B.11a)

b) Oblastna da se stupi u radio
telefonsku vezu na talasnoj
dužini koja je navedena
na znaku (B.11b)

Ц-ЗНАЦИ ОГРАНИЧЕЊА

C.1a C.1b C.1 	Ograničena dubina vode	C.2a C.2b C.2 	Ograničena slobodna visina prolaza iznad nivoa vode
C.3a C.3b C.3 	Ograničena širina plovnog puta ili prolaza	C.4 	Postoje ograničenja u plovidbi: Tražiti obaveštenje
C.5 	Plovni put je udaljen od desne (leve) obale; broj na znaku označava odstojanje, u metrima mereno od znaka, koga se plovila moraju držati		

Д-ЗНАЦИ ПРЕПОРУКЕ

D.1a D.1b D.1 ILI D.1c D.1d ILI D.1e D.1f ILI	Preporučeni otvor a) U oba smera b) Samo u naznačenom smeru (prolazak u suprotnom smeru je zabranjen)	D.2a D.2 ILI 	Preporuka da se plovi u obeleženom prostoru (ispod mostova i prilikom prolaska kroz brane)
D.3a D.3 D.3b 	Preporučuje se plovidba u smeru koji označava strelica U smeru od stalnog belog svetla ka trepćućem belom svetlu		

E-ZNAČI OBAVJEŠTEŃA

 E.1a E.1b E.1c E.1d	E.1 Dozvoljen prolaz (opšti znak)		E.2 Naponski kabl iznad plovnog puta
	E.3 Brana	E.4a E.4b 	E.4 a) Skela koja ne plovi slobodno (E.4a) b) Skela koja plovi slobodno (E.4b)
	E.5 Mesta na kojima je dozvoljeno stajanje (na sidru ili vezan uz obalu)		E.5.1 Dozvoljeno stajanje na delu vodene površine, na širini označenoj u metrima, mereno od table
	E.5.2 Dozvoljeno stajanje na delu vodene površine između dva rastojanja koja su ispisana na tabli u metrima, mereno od table		E.5.3 Maksimalan broj plovila kojima je dozvoljeno da stoje jedan pored drugog
	E.5.4 Mesto za stajanje potisnica i potiskivanih sastava koji ne moraju da nose obeležja definisana članom 3.14 dokumenta CEVNI		E.5.5 Mesto za stajanje potisnica i potiskivanih sastava koji moraju da nose jedno plavo svetlo ili jedan plavi konus (definisano članom 3.14 dokumenta CEVNI)
	E.5.6 Mesto za stajanje potisnica i potiskivanih sastava koji moraju da nose dva plava svetla ili dva plava konusa (definisano članom 3.14 dokumenta CEVNI)		E.5.7 Mesto za stajanje potisnica i potiskivanih sastava koji moraju da nose tri plava svetla ili tri plava konusa (definisano članom 3.14 dokumenta CEVNI)
	E.5.8 Mesto za stajanje plovila koja nisu potisnice ili potiskivani sastavi i ne moraju da nose oznake propisane članom 3.14. dokumenta CEVNI		E.5.9 Mesto za stajanje plovila koja nisu potisnice ili potiskivani sastavi, a moraju da nose jedno plavo svetlo ili jedan plavi konus (definisano čl. 3.14 dokumenta CEVNI)
	E.5.10 Mesto za stajanje plovila koja nisu potisnice ili potiskivani sastavi, a moraju da nose dva plava svetla ili dva plava konusa (definisano članom 3.14 dokumenta CEVNI)		E.5.11 Mesto za stajanje plovila koja nisu potisnice ili potiskivani sastavi, a moraju da nose tri plava svetla ili tri plava konusa (definisano članom 3.14 dokumenta CEVNI)

E.5.12

Mesto za stajanje za sva plovila koja ne moraju da nose oznake propisane članom 3.14. dokumenta CEVNI

E.5.13

Mesto za stajanje za sva plovila koja moraju da nose jedno plavo svetlo ili jedan plavi konus (definisano članom 3.14 dokumenta CEVNI)

E.5.14

Mesto za stajanje za sva plovila koja moraju da nose dva plava svetla ili dva plava konusa (definisano članom 3.14 dokumenta CEVNI)

E.5.15

Mesto za stajanje za sva plovila koja moraju da nose tri plava svetla ili tri plava konusa (definisano članom 3.14 dokumenta CEVNI)

E.6

Dozvoljeno stajanje na sidru ili vučenje sidara, užadi ili lanaca

E.7

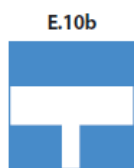
Dozvoljeno vezivanje uz obalu

E.8

Mesto za okretanje

E.9a**E.9b****E.9c****E.9**

Plovni put kome se prilazi smatra se sporednim

E.10a**E.10b****E.10**

Plovni put kome se prilazi smatra se glavnim

E.11a**E.11b****E.11**

Prestanak važenja zabrane ili obaveze koja važi za jedan smer plovidbe ili prestanak nekog ograničenja

E.12a

ILI

E.12b**E.12c**

ILI

E.12d**E.12**

Oznake za prolazak : jedno ili dva bela svetla

- a) Stalno svetlo (svetla): teškoće u plovidbi
- stati ako propisi zahtevaju (E.12a, E.12b)
- b) Trepćuće(a) svetlo (svetla):
- prolazak dozvoljen (E.12c, E.12d)

E.14

Mesto sa telefonom

E.13

Mesto za snabdevanje pitkom vodom

E.15

Dozvoljena plovidba plovilima sa sopstvenim pogonom

E.16

Dozvoljena plovidba plovilima za sport i razonodu

E.17

Dozvoljeno skijanje na vodi

E.18

Dozvoljena plovidba jedrilicama

E.19

Dozvoljena plovidba za sva plovila, osim plovila na sopstveni pogon i jedrilice

E.20

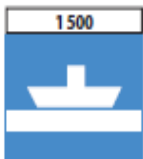
Dozvoljeno jedrenje na dasci

E.21

Dozvoljena brza plovidba malih sportskih plovila i plovila za razonodu

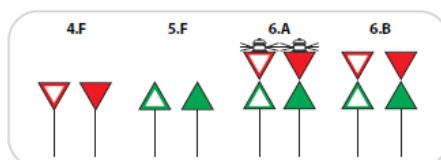
	E.22 Dozvoljeno spuštanje ili izvlačenje plovila iz vode		E.23 Mogućnost dobijanja nautičkih informacija putem radio-telefonske veze na naznačenom kanalu
	E.24 Dozvoljena vožnja skutera		E.25 Dostupno snabdevanje električnom energijom
	E.26 Zimovnik		E.26.1 Maksimalan broj plovila dozvoljen u zimovniku
	E.27 Zimsko sklonište		E.27.1 Maksimalan broj plovila za koje je dopušteno stajanje u zimskom skloništu Maksimalan broj plovila vezanih bočno Maksimalan broj redova plovila vezanih bočno

ДОПУНСКИ ЗНАЦИ

(a) (b) 	A. Table sa natpisima na kojima je naznačeno rastojanje na kome počinju da važe propisi ili posebni uslovi koji su navedeni osnovnim znakom Napomena: Table su smeštene iznad osnovnog znaka, npr: a) Zaustavljanje posle 1000 m b) Skela koja se ne kreće samostalno udaljena je 1500 m	 a) b) 	B. Dodatni svetlosni znaci Svetleće bele strelice kombinovane sa određenim svetlom, sa sledećim značenjem: a) Sa zelenim svetlom Primer: ulaz u bazen u pravcu strelice dozvoljen b) Sa crvenim svetlom Primer: ulaz u bazen u pravcu strelice nije dozvoljen
  a) b) 	C. Strelice koje pokazuju pravac deonice na koju se primenjuju odredbe osnovnog znaka Napomena: Strelice ne moraju nužno da budu bele i mogu da se postavie pokraj ili ispod glavnog znaka a) Dozvoljeno stajanje b) Zabranjeno stajanje (na rastojanju od 1000m)	 	D. Table sa objašnjenjima i dopunskim obaveštenjima Napomena: Table su smeštene ispod glavnog znaka Primer 1 Carina, zaustavljanje radi carinske kontrole

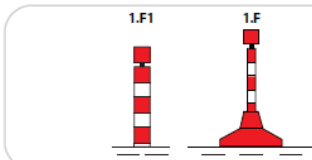
ЗНАЦИ ЗА ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ПЛОВНОГ ПУТА

1.A 1.B 1.C 1.D	Obeležavanje granica plovnog puta bovama Desna strana plovnog puta 1.A Bova sa svetlom 1.B Bova bez svetla 1.C Plovak 1.D Motka	2.A 2.B 2.C 2.D	Leva strana plovnog puta 2.A Bova sa svetlom 2.B Bova bez svetla 2.C Plovak 2.D Motka	
3.A 3.B 3.C 3.D	Račvanje plovnog puta 3.A Bova sa svetlom 3.B Bova bez svetla 3.C Plovak 3.D Motka	3.E 3.E1 3.F 3.F1	Račvanje plovnog puta sa preporučenom stranom prolaska	
4.A 4.B	Oznake na obali koje označavaju položaj plovnog puta u odnosu na obalu Plovni put uz desnu obalu 4.A sa svetlom; 4.B bez svetla	5.A 5.B		Plovni put uz levu obalu 5.A sa svetlom; 5.B bez svetla Primer: Upotreba znakova
4.C 4.D 5.C 5.D	Obeležavanje prelaza Na desnoj obali 4.C sa svetlom; 4.D bez svetla Na levoj obali 5.C sa svetlom; 5.D bez svetla			
		Jednostavno označavanje prelaza		
		Označavanje osa dugih prelaza Po dva znaka identičnog oblika postavljene jedan iza drugog na istoj obali, tako da formiraju pokriveni smer koji označava osu dugog prelaza.		

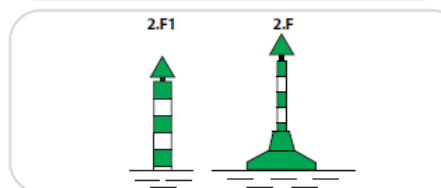
Obeležavanje opasnih mesta i prepreka

Obalski znaci:
4.F desna obala,
5.F leva obala,
6.A, 6.B račvanje

Bove:

Desna strana plovog puta
1.F1 Motka
1.F Bova sa motkom

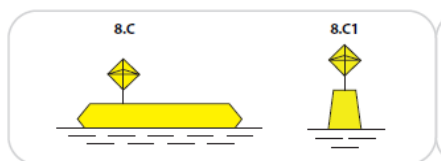
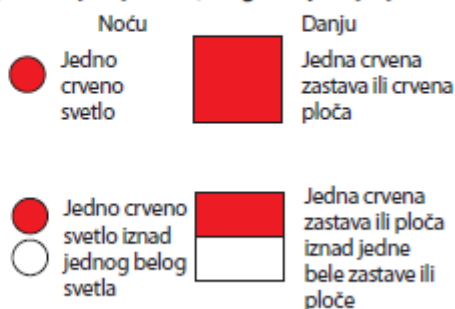
Leva strana plovog puta
1.F1 Motka
1.F Bova sa motkom

Ostala obeležavanja opasnih mesta i prepreka na plovnom putu

Prolaz dozvoljen slobodnom stranom bez smanjenja brzine

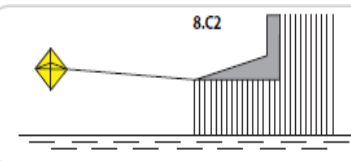

Prolaz dozvoljen slobodnom stranom pri smanjenoj brzini (izbegavati pravljenje talasa)

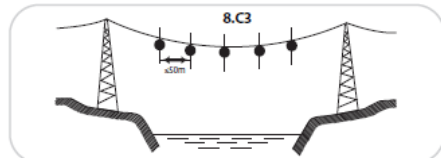

Dopunsko obeležavanje za plovību uz pomoć radara

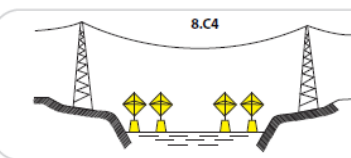
A. Označavanje stubova mostova (ako je potrebno)
1. Žuti plovak sa radarskim reflektorima smešten uzvodno i nizvodno od stubova

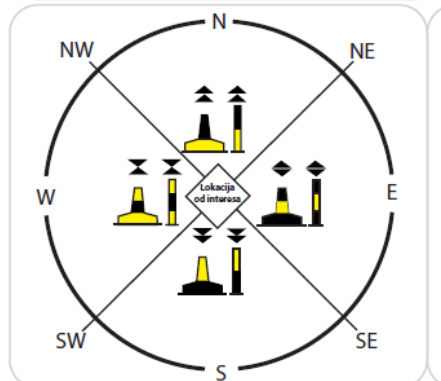
2. Žuti radarski reflektor na konzoli smešten uzvodno i nizvodno od stubova

B. Označavanje kablova postavljenih iznad plovog puta (ako je potrebno)
1. Radarski reflektori pričvršćeni za kablove (daju na radaru sliku niza tačaka za prepoznavanje kablova)

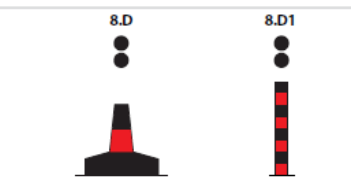

2. Žuti plovcvi sa radarskim reflektorima raspoređeni u parovima blizu obala (svaki par daje na radaru sliku dve tačke, jedna uz drugu, za prepoznavanje kablova)

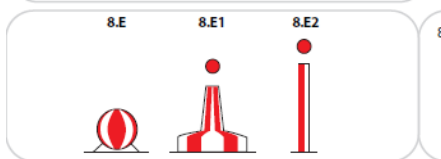

Bove i obeležavanje plovog puta jezera i širokih (prostranih) plovih puteva

Obeležja strana sveta

8.D, 8.D1 Oznake izolovanih opasnih mesta

8.E, 8.E1, 8.E2 Obeležavanje osovine ili sredine plovog puta

7. ПЛОВИДБА НА МОРУ

Под поморском пловидбом се подразумејева пловидба која се обавља на мору.

Дужина на мору се мјери у наутичким миљама. Једна наутичка миља износи 1852 m.

Чвор је јединица за мјерење брзине и представља пређени пут од једне наутичке миље за један час.

На мору се, као и на унутрашњим пловним путевима пловни објекти обиљежавају оптичким знацима.

Поморски чамац са сопственим погоном ноћу може истаћи једно бијело свјетло, видљиво са свих страна, као и бочна свјетла, уколико је то могуће.

Чамци који се крећу помоћу једара и чамци на весла за вријеме пловидбе обиљежавају се тако да се истакну бочна свјетла и крмено свјетло. Једрењаци који су краћи од 20 m бочна свјетла могу истаћи у једној свјетлици, постављеној на врх или близу врха јарбола гдје се свјетло најбоље може видјети.

Поморски брод са сопственим погоном, дужине до 50 m се обиљежава као и брод унутрашње пловидбе, ноћу јарболно свјетло постављено на прамчаном дијелу у уздужној оси пловила, бочна свјетла, постављена на спољној страни најширег дијела брода и крмено свјетло, смјештено на задњем дијелу пловила и постављено у уздужној оси пловила, а бродови преко 50 m дужине истичу још једно јарболно свјетло, смјештено на задњем дијелу пловила.

Тегљени састави за вријеме пловидбе, морају бити обиљежени на следећи начин: брод са сопственим погоном када тегли, ноћу два јарболна свјетла постављена на прамчаном дијелу и на уздужној оси пловила једно изнад другог, ако је дужина тегљеног састава до 200 m, односно три јарболна свјетла ако је дужина тегљеног састава преко 200 m, бочна свјетла, крмено свјетло и свјетло за тегљење које је жуте боје, постављено вертикално изнад крменог свјетла, а дању сигнално тијело облика двоструког конуса, на мјесту гдје се најбоље може видјети.

Рибарски брод када рибари кочом, а под тим се подразумејева вучење повлачне мреже кроз воду или кориштење друге опреме, а која се сматра рибарским прибором мора бити обиљежен на следећи начин: два свјетла видљива са свих страна, постављена једно изнад другог, зелено горе, а бијело испод њега или сигнални знак састављен од два конуса постављена вертикално једно изнад другог тако да им се врхови спајају, јарболно свјетло, постављено изнад зеленог свјетла видљивог са свих страна.

Кад се брод креће, осим свјетала која су наведена мора имати бочна свјетла и крмено свјетло.

Брод који рибари, али није кочарење, мора бити обиљежен на следећи начин: два свјетла видљива са свих страна, постављена једно изнад другог, црвено горе, а бијело испод њега или сигнални знак састављен од два конуса постављена вертикално једно изнад другог тако да им се врхови спајају, ако се прибор за рибарење протеже водоравно преко 150 m од брода, у правцу пружања направе мора истаћи једно бијело свјетло видљиво са свих страна или конус, врхом окренут према горе.

Када се брод креће, осим свјетала која су наведена мора имати бочна свјетла и крмено свјетло.

Усидрени брод мора истаћи једно бијело свјетло видљиво са свих страна на прамцу и на крми брода.

Свјетла и ознаке су постављене како би се учесницима у пловидби указале на опасност и препреке на пловном путу.

Свјетла у поморској пловидби су бијеле, црвене и зелене боје и постављају се на улазу у луке, марине, на обали, на плутама као и свјетионици.

Ознаке сачињавају плутаче, пловци, стубови.

Свјетионици су бијеле боје и њихово свјетло сија испрекидано. Свјетионици су постављени на мјестима опасним за пловидбу, као што су гребени, ртови, мала острва, као и уздуж обале на истуреним мјестима како би се омогућила безбједна пловидба.

Свјетла која означавају луке су црвене или зелене боје, могу бити стална или испрекидана свјетла и постављају се тако да се на лијевој страни налази црвено свјетло, а на десној зелено, гледајући са морске стране према улазу у луку.

Ознакама бочног система у цијелој Европи означава се лијева односно десна страна канала или пролаза којом пловило мора пловити или улазити у луку, тако су ознаке десне стране обојене зеленом бојом односно ноћу зеленим свјетлом, а ознаке лијеве стране црвеном бојом, односно ноћу црвеним свјетлом.

Пловидба у уским пролазима на мору (тјеснацима) се мора обављати на следећи начин: кроз уске пролазе проћи у најкраћем могућем времену, ако је видик ограничен прије уласка у тјеснац потребно је дати звучни сигнал „дуги звук“, а уколико је исти дуг, потребно је понављати звучни сигнал.

Када се чује да брод даје поменути звучни сигнал, чамци који се налазе у тјеснацу морају се уклонити са пловног пута, водећи рачуна да их таласи које ствара брод не преврну или не баце на обалу.

Престижање се врши тако да се сваки чамац који престиже друго пловило мора уклонити са пута достигнутом.

Када се курсеви два пловила са сопственим погоном укрсте тако да постоји опасност од судара тј. уколико се компасна снимка (азимут) према пловилу које се приближава знатно не мијења и међусобна удаљеност се смањује, свака промјена курса и брзине да се избјегне судар мора бити довољно примјетна да би друго пловило голим оком или радаром то могло одмах уочити.

Чамац на моторни погон може упловити (пристати) на уређену плажу односно купалиште само ако је то дозвољено од стране надлежног органа. Упловљавање, односно пристајање мора да се обави са угашеним мотором, уз помоћ весла, ако је то потребно.

Пловидба чамаца на моторни погон у близини уређене плаже мора се одвијати на удаљености од најмање 50 m од обиљежене граничне линије на води, односно најмање 200 m од обале уз природне плаже које немају одређену граничну линију на води.

Наутичке карте се користе за одређивање курса пловидбе. Прибор за рад на поморској наутичкој карти се састоји од троугла, компаса, оловке и гумице.

Курс је угао кога затвара меридијан с уздужницом или прамцем чамца. Одређује се помоћу два навигацијска или обична троугла, тако што се једним троуглом прекрије уцртана линија курса тј. замишљени смјер кретања чамца, те уз помоћ другог троугла његова хипотенуза се доводи до центра најближе руже компаса (вјетрова). На ивици руже се очита вриједност курса у степенима, овисно о квадранту у којем се плови. Курс може имати вриједност од 0° - 360° . Рачуна се у смјеру казаљке на сату. 0° означава Сјевер (N), 90° означава Исток (E), 180° означава Југ (S) и 270° означава Запад (W). Ружа компаса има подјелу и на квадранте: I од 0° до 90° , II од 90° до 180° , III од 180° до 270° и IV од 270° до 360° . Прамац чамца се из центра руже компаса усмјери према ивици (паралелно са кретањем) и тада се тачно очитава вриједност курса.

Магнетски компас на пловилу тајође има ружу компаса подијељену на степене од 0° - 360° , при чему је 0° односно 360° увијек усмјерена према Сјеверу (N).

ТЕСТОВИ ЗА ВЈЕЖБАЊЕ

ТЕСТ бр. 1

1. Чамац унутрашње пловидбе је пловни објекат дужине трупа до:
а) 15 метара,
б) 20 метара,
в) 12 метара.
2. Израз „узводна пловидба“ означава:
а) смјер пловидбе од извора према ушћу ријеке,
б) смјер пловидбе од ушћа према извору ријеке.
3. Пловидба помоћу водене струје:
а) дозвољена је,
б) није дозвољена.
4. Чамац може пловити у одређеним границама пловидбе и за одређену намјену:
а) ако је правилно обиљежен,
б) ако је уписан у уписник чамаца,
в) ако је утврђена његова способност за пловидбу, ако је уписан у уписник чамаца и ако чамцем управља лице које је стручно оспособљено за управљање чамцем.
5. Међународни пловни пут је водни пут на коме се примјењује:
а) међународни режим пловидбе,
б) међудржавни режим пловидбе,
в) домаћи режим пловидбе.
6. Чамци који плове пловним путевима дужни су истаћи заставу државе припадности на:
а) прамцу чамца,
б) крми чамца.
7. Чамцем може управљати лице старије од:
а) 20 година,
б) 15 година,
в) 18 година.
8. Преглед чамца о утврђивању способности за пловидбу, може бити:
а) основни,
б) основни, редовни и ванредни,
в) редовни.
9. Чамац унутрашње пловидбе намијењен за привредне сврхе је:
а) за разоноду, спорт и рекреацију,
б) за јавни превоз путника и ствари, привредни риболов и обављање регистроване привредне дјелатности,
в) чамци капетаније, инспекције, органа унутрашњих послова, чамци које користе ватрогасне јединице, цивилна заштита и органи који обављају царински и гранични надзор.

10. Чамац на моторни погон, ноћу мора бити обиљежен на следећи начин:
 - а) једним црвеним свјетлом,
 - б) бочним свјетлима,
 - в) јарболним свјетлом, бочним свјетлима и крменим свјетлом.
11. Дужина на мору се мјери у:
 - а) ријечним километрима,
 - б) наутичким миљама.
12. Чвор представља:
 - а) пређени пут од једне наутичке миље за један сат,
 - б) пређени пут од једне наутичке миље за један минут,
 - в) пређени пут од једног километра за један сат.
13. Обала ријеке одређује се:
 - а) у односу на узводни смјер пловидбе,
 - б) у односу на низводни смјер пловидбе.
14. Чамац унутрашње пловидбе је пловни објекат чија истиснина износи:
 - а) до 20 тона,
 - б) до 100 тона,
 - в) до 15 тона.
15. Газ чамца представља растојање од:
 - а) дна чамца до горњег руба чамца,
 - б) најнижег руба кобилице до водне линије.
16. Чамац на моторни погон мора се уклонити са пута:
 - а) чамцима без сопственог погона и чамцима на једра,
 - б) другим чамцима на моторни погон.
17. Звучни сигнал „пажња“ састоји се од:
 - а) једног дугог звука,
 - б) три кратка звука,
 - в) једног дугог и једног кратког звука.
18. Стране исправе о способности чамца за пловидбу, исправе о баждарењу и исправе о стручној оспособљености лица за управљање чамцем:
 - а) не признају се,
 - б) признају се по основу узајамности.
19. Када пловни објекти плове један другом у сусрет мимоилазе се тако да:
 - а) свако пловило скреће у своју десну страну,
 - б) брже пловило скреће у своју десну страну.
20. Наутичка поморска карта користи се за:
 - а) одређивање курса пловидбе,

б) одређивање брзине пловила.

21. Једна наутичка миља износи:

- а) 1000 метара,
- б) 1852 метра,
- в) 1450 метара.

22. Улаз у луку на мору, гледајући са морске стране обиљежен је:

- а) црвеним свјетлом односно бојом,
- б) зеленим свјетлом односно бојом,
- в) црвеним свјетлом односно бојом на лијевој страни и зеленим свјетлом односно бојом на десној страни.

23. Које чамце није потребно уписати у уписник чамаца:

- а) чамце на моторни погон,
- б) чамце који су припадак брода, спортске чамце без сопственог погона намијењене за такмичење и чамце без сопственог погона који су дужине до 3 метра, ако се њима не обавља привредна дјелатност.

24. Означивање чамца се врши исписивањем ознаке на лијевом и десном боку на:

- а) предњем дијелу чамца,
- б) задњем дијелу чамца,
- в) средини чамца.

25. Код пловидбе у условима смањене видљивости потребно је:

- а) стати и сачекати боље услове за наставак пловидбе,
- б) оборити сидро и упалити свјетла,
- в) давати звучне сигнале, смањити брзину, утврдити свој положај и што прије прићи обали.

26. Унутрашња пловидба се обавља на:

- а) ријекама, каналима, језерима,
- б) мору.

27. У унутрашњој пловидби лијева ивица пловног пута обиљежава се:

- а) црвеном пловном ознаком,
- б) зеленом пловном ознаком.

28. Пловидба на унутрашњим водама може се обављати:

- а) бродовима, чамцима, јахтама, скелама и техничким пловним објектима,
- б) плутајућим објектима.

29. Димензије чамца су:

- а) дужина,
- б) дужина, ширина и висина,
- в) истиснина.

30. Чамци који нису уписани у уписник чамаца:

- а) не могу боравити у унутрашњим водама Републике Српске,
- б) могу боравити у унутрашњим водама Републике Српске.

31. Редовни преглед чамца намијењеног за непривредне сврхе (разоноду, спорт и рекреацију), обавља се:

- а) сваке године,
- б) сваке пете године,
- в) сваке двије године.

32. Пловидбена дозвола се продужава:

- а) сваке пете године,
- б) сваке године,
- в) сваке двије године.

33. Свјетло на свјетионику је:

- а) бијеле боје и његово свјетло сија испрекидано,
- б) црвене боје и његово свјетло је стално.

ТЕСТ бр. 2

1. Чамац унутрашње пловидбе намијењен за непривредне сврхе је намијењен за:
 - а) јавни превоз путника и ствари,
 - б) обиљежавање објекта безбједности пловидбе,
 - в) разоноду, спорт, рекреацију и слично.
2. На међудржавном водном путу примјењује се:
 - а) домаћи режим пловидбе,
 - б) међудржавни режим пловидбе,
 - в) међународни режим пловидбе.
3. Поморска пловидба се обавља на:
 - а) мору,
 - б) ријекама, каналима, језерима.
4. На унутрашњим водама десна ивица пловног пута обиљежава се:
 - а) зеленом пловном ознаком,
 - б) црвеном пловном ознаком,
 - в) жутом пловном ознаком.
5. Израз „низводна пловидба“ означава:
 - а) смјер пловидбе од ушћа према извору ријеке,
 - б) смјер пловидбе од извора према ушћу ријеке.
6. Газ чамца представља растојање од:
 - а) најнижег руба кобилице до водне линије,
 - б) дна чамца до горњег руба чамца.
7. Ширина чамца представља:
 - а) растојање између доње тачке кобилице и горње ивице палубе,
 - б) растојање између једног и другог бока, на мјесту гдје је чамац најшири,
 - в) растојање између прамца и крме чамца.
8. Чамац се уписује у уписник чамаца:
 - а) у јединици локалне самоуправе на чијем подручју власник има пребивалиште,
 - б) у капетанији,
 - в) у полицији.
9. Преглед чамца о утврђивању способности за пловидбу, може бити:
 - а) редовни и ванредни,
 - б) основни,
 - в) основни, редовни и ванредни.
10. Чвор представља:
 - а) пређени пут од једне наутичке миље за један сат,
 - б) пређени пут од једног километра за један сат,
 - в) пређени пут од једне наутичке миље за један минут.

11. Чамац унутрашње пловидбе је пловни објекат дужине трупа до:
 - а) 12 метара,
 - б) 15 метара,
 - в) 20 метара.
12. Предњи дио чамца назива се:
 - а) крма,
 - б) прамац.
13. Носивост чамца изражава се у:
 - а) тонама,
 - б) метрима.
14. Брзина чамца на мору одређује се у:
 - а) миљама,
 - б) чворовима.
15. Глисери у возњи морем морају бити удаљени од уређене плаже најмање:
 - а) 200 метара,
 - б) 50 метара,
 - в) 100 метара.
16. Чамац унутрашње пловидбе може превозити највише:
 - а) 5 лица,
 - б) 20 лица,
 - в) 12 лица.
17. Брод унутрашње пловидбе је пловило дужине трупа од:
 - а) 20 метара и више,
 - б) 15 метара и више,
 - в) 50 метара и више.
18. Чамац без сопственог погона мора се уклонити са пута:
 - а) чамцима на моторни погон,
 - б) чамцима на једра.
19. Чамац који прелази ријеку:
 - а) смије пресјећи пут пловилима у уздужној пловидби,
 - б) мора уступити слободан пролаз пловилима у уздужној пловидби.
20. Предност проласка у отвору моста има пловило које плови:
 - а) низводно,
 - б) узводно.
21. Звучни сигнал „један кратак звук“ означава:
 - а) пажња,
 - б) возим десно.

22. Бочна свјетла на пловилима су:
- а) два црвена свјетла,
 - б) црвено и зелено свјетло,
 - в) два зелена свјетла.
23. Плаво свјетло, односно конус истичу пловила:
- а) чамци на моторни погон,
 - б) скеле,
 - в) пловила која превозе опасне материје.
24. Прибор за рад на поморској наутичкој карти састоји се од:
- а) троугла, оловке и гумице,
 - б) компаса,
 - в) троугла, компаса, оловке и гумице.
25. Једна наутичка миља износи:
- а) 1852 метра,
 - б) 1450 метара,
 - в) 1000 метара.
26. Димензије чамца су:
- а) дужина, ширина и висина,
 - б) ширина,
 - в) дужина.
27. Чамцем може управљати лице старије од:
- а) 15 година,
 - б) 18 година,
 - в) 12 година.
28. Чамац унутрашње пловидбе је пловни објекат чија истиснина износи:
- а) до 15 тона,
 - б) до 20 тона,
 - в) до 100 тона.
29. Чамци који плове пловним путевима дужни су истаћи заставу државе припадности на:
- а) прамцу чамца,
 - б) крми чамца,
 - в) средини чамца.
30. Страни чамац је:
- а) чамац који има страну државну припадност,
 - б) чамац који плови у водама друге државе.
31. Плутајући објекат ноћу мора бити обиљежен на следећи начин:
- а) довољан број јасних бијелих свјетала, видљивих са свих страна,
 - б) једно зелено свјетло.

32. Плутајући објекти су намијењени за:

- а) пловидбу на унутрашњим водама,
- б) плутање на унутрашњим водама.

33. Чамац може пловити у одређеним границама пловидбе и за одређену намјену:

- а) ако је правилно обиљежен,
- б) ако је уписан у уписник чамаца,
- в) ако је утврђена његова способност за пловидбу, ако је уписан у уписник чамаца и ако чамцем управља лице које је стручно оспособљено за управљање чамцем.

ТЕСТ бр. 3

1. Чамац може пловити у одређеним границама пловидбе и за одређену намјену:
 - а) ако је правилно обиљежен,
 - б) ако је уписан у уписник чамаца,
 - в) ако је утврђена његова способност за пловидбу, ако је уписан у уписник чамаца и ако чамцем управља лице које је стручно оспособљено за управљање чамцем.
2. Чамац унутрашње пловидбе је пловни објекат дужине трупа до:
 - а) 12 метара,
 - б) 15 метара,
 - в) 20 метара.
3. Пловидба помоћу водене струје:
 - а) дозвољена је,
 - б) није дозвољена.
4. Чамци који плове пловним путевима дужни су истаћи заставу државе припадности на:
 - а) прамцу чамца,
 - б) крми чамца,
 - в) средини чамца.
5. Чамци унутрашње пловидбе намијењени за јавне потребе су:
 - а) чамци за јавни превоз путника и ствари,
 - б) чамци Капетаније, инспекције, органа унутрашњих послова, цивилне заштите и сл.
 - в) чамци за разоноду, спорт, рекреацију и слично.
6. На међудржавном водном путу примјењује се:
 - а) домаћи режим пловидбе,
 - б) међудржавни режим пловидбе,
 - в) међународни режим пловидбе.
7. Унутрашња пловидба се обавља на:
 - а) мору,
 - б) ријекама, каналима, језерима.
8. Чамцем може управљати лице старије од:
 - а) 18 година,
 - б) 12 година,
 - в) 15 година.
9. Чвор представља:
 - а) пређени пут од једне наутичке миље за један сат,
 - б) пређени пут од једне наутичке миље за један минут,
 - в) пређени пут од једног километра за један сат.
10. Преглед чамца о утврђивању способности за пловидбу, може бити:
 - а) основни,

- б) основни, редовни и ванредни,
- в) редовни.

11. Обала ријеке одређује се:

- а) у односу на узводни смјер пловидбе,
- б) у односу на низводни смјер пловидбе.

12. Чамац унутрашње пловидбе је пловни објекат чија истиснина износи:

- а) до 20 тона,
- б) до 100 тона,
- в) до 15 тона.

13. Газ чамца представља растојање од:

- а) дна чамца до горњег руба чамца,
- б) најнижег руба кобилице до водне линије.

14. Чамац на моторни погон мора се уклонити са пута:

- а) чамцима без сопственог погона и чамцима на једра,
- б) другим чамцима на моторни погон.

15. Израз „низводна пловидба“ означава:

- а) смјер пловидбе од ушћа према извору ријеке,
- б) смјер пловидбе од извора према ушћу ријеке.

16. Чамац унутрашње пловидбе може превозити највише:

- а) 5 лица,
- б) 20 лица,
- в) 12 лица.

17. Предњи дио чамца назива се:

- а) крма,
- б) прамац.

18. Једна наутичка миља износи:

- а) 1852 метра,
- б) 1450 метара,
- в) 1000 метара

19. Код пловидбе у условима смањене видљивости потребно је:

- а) стати и сачекати боље услове за наставак пловидбе,
- б) оборити сидро и упалити свјетла,
- в) давати звучне сигнале, смањити брзину, утврдити свој положај и што прије прићи обали.

20. Димензије чамца су:

- а) дужина,
- б) дужина, ширина и висина,
- в) истиснина.

21. Пловидбена дозвола се продужава:

- а) сваке пете године,
 - б) сваке године,
 - в) сваке двије године
22. Означавање чамца се врши исписивањем ознаке на лијевом и десном боку на:
- а) предњем дијелу чамца,
 - б) задњем дијелу чамца,
 - в) средини чамца.
23. Ширина чамца представља:
- а) растојање између доње тачке кобилице и горње ивице палубе,
 - б) растојање између једног и другог бока, на мјесту гдје је чамац најшири,
 - в) растојање између прамца и крме чамца.
24. Стране исправе о способности чамца за пловидбу, исправе о баждарењу и исправе о стручној оспособљености лица за управљање чамцем:
- а) не признају се,
 - б) признају се по основу узајамности.
25. Када пловни објекти плове један другом у сусрет мимоилазе се тако да:
- а) свако пловило скреће у своју десну страну,
 - б) брже пловило скреће у своју десну страну.
26. Чамац се уписује у уписник чамаца:
- а) у јединици локалне самоуправе на чијем подручју власник има пребивалиште,
 - б) у капетанији,
 - в) у полицији.
27. Носивост чамца изражава се у:
- а) тонама,
 - б) метрима.
28. Чамац дужи од 7 метара који се креће помоћу једара, ноћу мора истаћи следећа свјетла:
- а) бочна свјетла,
 - б) крмено свјетло,
 - в) бочна свјетла и крмено свјетло.
29. Дужина на ријеци се мјери у:
- а) ријечним километрима,
 - б) наутичким миљама.
30. Звучни сигнал „три дуга звука“ означава:
- а) пресећи ћу пловни пут,
 - б) не прилази.
31. Наутичка поморска карта користи се за:
- а) одређивање брзине пловила,
 - б) одређивање курса пловидбе.
32. Чамци који нису уписани у уписник чамаца:
- а) могу боравити у унутрашњим водама Републике Српске,

б) не могу боравити у унутрашњим водама Републике Српске.

33. Крмено свјетло се поставља:

- а) на предњем дијелу чамца,
- б) на задњем дијелу чамца.